

Najvyšší súd SR
4Ndc/14/2021
5421200584
23.09.2021
JUDr. Gabriela Klenková
sudca
ECLI:SK:NSSR:2021:5421200584.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v dedičskej veci po poručiteľovi E. F., zomrelom XX. X. XXXX, naposledy bývajúcom v K., vedenej na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 5D/265/2021, o návrhu dedičky H. C., bývajúcej v X. V. XX, o prejednanie dedičstva, o návrhu na prikázanie veci Okresnému súdu Levice, takto

rozhodol:

Konanie o prejednanie dedičstva po poručiťelovi E. F.Á., zomrelom XX. X. XXXX, vedené na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 5D/265/2021 p r i k a z u j e Okresnému súdu Levice.

Odôvodnenie

- [illegible]

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd funkčne príslušný na prejednanie návrhu na prikázanie sporu inému súdu (§ 39 ods. 3 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“ v spojení s § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, ďalej len „CMP“), ako súd najbližšie spoločne nadriadený spor prejednávajúcemu súdu (Okresný súd Námestovo) a súdu, ktorému by mal byť spor podľa návrhu navrhovateľky prikázaný (Okresný súd Levice), po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania (§ 438 ods. 1 a § 177 ods. 1 a contrario CSP) dospel k záveru, že návrhu je možné vyhovieť.

6. Podľa § 2 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“) a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

7. Podľa čl. 4 veta prvá a tretia Základných princípov CMP súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania.

8. Podľa § 39 ods. 2, 3, CSP na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti.

O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má spor prikázať.

9. Prikázanie (delegácia) sporu (resp. konania) z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z ústavne zaručenej zásady, že nikto nesmie byť odňatý zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ďalej len „ústavy“), ktorý je daný na podklade vopred stanovených zákonných pravidiel vecnej a miestnej príslušnosti súdov. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, ktorá trvá až do jeho skončenia (§ 36 CSP, zásada perpetuatio fori). Účelom tohto inštitútu súdu je predovšetkým zabezpečiť hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie veci, ak tak môže urobiť iný ako príslušný súd. Pri úvahe súdu o tom, či má vec delegovať, má rozhodujúci význam celkový výnimočný charakter okolností, pre ktoré sa zmena príslušnosti súdu navrhuje. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, finančnú, či sociálnu. Úvaha súdu o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie pomerov oboch strán v spore, resp. všetkých účastníkov v konaní, pričom dôvody uvádzané účastníkom, ktorý návrh predkladá možno zohľadniť len vtedy, ak to nebude mať negatívny dopad na protistranu v spore, resp. ostatných účastníkov v konaní.

10. Právna úprava mimosporového konania i napriek špecifickosti vzťahov tvoriacich predmet konania plne reflektuje a rešpektuje princíp rovnosti účastníkov konania, ktorého obsahom je vytvorenie rovnakých možností pre uplatnenie svojich práv každému účastníkovi, a to bez akéhokoľvek zvýhodňovania. Modifikovanie tohto princípu cez zabezpečenie účinného prístupu k spravodlivosti nemá za cieľ negovať jeho všeobecný zmysel, neprimeraným spôsobom zasahovať do práva ostatných účastníkov, resp. subjektov s odvodenými procesnými právami, ale práve naopak, kompenzovať a vyvažovať postavenie tých účastníkov, u ktorých je to dôvodné.

11. Navrhovateľka v konaní preukázala, že je osobou so zdravotným postihnutím, a preto je dôvodné poskytnúť jej zvýšenú právnu ochranu so zabezpečením rovnakého prístupu ku konaniu o prejednanie dedičstva z dôvodu, že majetok poručiťľa sa nachádza v obvode Okresného súdu Námestovo, s čím sú spojené nielen náklady s cestovaním, ale u navrhovateľky najmä ťažkosti s cestovaním z miesta jej bydliska (v obvode Okresného súdu Levice).

12. Z tohto dôvodu preto nadriadený súd návrhu na prikázanie v zmysle § 39 ods. 2, 3 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP vyhovel a konanie o prejednanie dedičstva po poručiťľovi E. F. prikázal Okresnému súdu Levice.

13. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.